

**СЕКЦІЯ 4. «СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА»**

**НАСІННЕВЕ РОЗМНОЖЕННЯ CATALPA BIGNONIOIDES WALT
В УМОВАХ ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ**

Булат А.Г., канд. с.-г. наук, доц.
Державний біотехнологічний університет

Інтродукція різних видів катальпи і широке впровадження їх у зелене будівництво тісно пов'язане з можливістю їх насінневого розмноження. Саме насіннєве розмноження збільшує стійкість наступного покоління проти несприятливих факторів середовища, має особливе значення в акліматизації.

Метою досліджень було вивчення особливостей насінневого розмноження *Catalpa bignonioides* в умовах закритого ґрунту.

До завдань наших досліджень входило: виявлення впливу строків посіву на схожість насіння; виявлення впливу глибини посіву на схожість; вивчення впливу об'єму горщика на ріст та розвиток сіянців *C. bignonioides*.

Стаціонарні дослідження, проведені в лабораторії кафедри «Садово-паркового господарства» Державного біотехнологічного університету.

Передпосівне оброблення насіння катальпи шляхом замочування у воді впродовж 2 діб дає змогу значно підвищити його схожість. Дослідження строків висіву насіння катальпи показали, що нами було вибрано оптимальні строки посіву. Для лабораторних умов це є перші числа квітня, для умов захищеного ґрунту це кінець квітня початок травня, оскільки середньодобова температура становить 10-15 °С це дає змогу не опалювати приміщення для початку гермінального етапу онтогенезу. Гермінальний етап онтогенезу (період проростання насіння і утворення паростків) є найбільш критичним в житті деревних рослин. На ній формується первинний фотосинтетичний апарат і здійснюється перехід від гетеротрофного періоду розвитку до автотрофному.

Експериментальним шляхом визначено оптимальну глибину посіву насіння. на нашу думку для весняного посіву *Catalpa bignonioides* в умовах лабораторії це є глибина на рівні 0,5-1,0 см. Слід відмітити, що сходи на всіх варіантах досвіду з'явилися одночасно і залежали від глибини посіву. Загалом сходи були відмічені від 10 діб після посіву при глибині залягання насіння 0,5-1 см, до 20 діб при глибині залягання насіння 4 см.

Сіянці *C. bignonioides* до пікіровки вирощували у пластикових контейнерах глибиною 8 см Після появи другої пари справжнього листа нами було проведено пікірування сіянців. Для пікірування

використовували сіянці тільки із добре сформованою кореневою системою. На час робіт з пікірування загальна довжина добре розвинених однорічних сіянців *C. bignonioides*, включаючи довжину їх кореневої системи, становила 20-25 см, діаметр кореневої шийки в середньому становив близько 0,4 см.

Виходячи з літературних даних, де пропонується для дорощування обирати контейнери з малим об'ємом (так звана мало об'ємна культура), в контрольний варіант нами було обрано контейнер з об'ємом 0,3, 0,5 та 1,0 літри.

Найбільш активно відзначались покращеним ростом в висоту рослини в досліді з об'ємом контейнера 1,0 літра. Показники ростової активності як з застосуванням великого контейнера виявились на майже 220% більшими за показники отримані на початку вегетаційного періоду, та на 250% більшими від показників висоти отриманих в досліді з контейнером об'ємом 0,3 літри. Саме ці рослини були висаджені нами в шкільне відділення в вересня місяці на території дендрологічного парку Докучаєва.

Стосовно досліді з об'ємом контейнера 0,5 літра. Висота сіянця наприкінці вегетаційного періоду становить 24,5 см, що майже на 80% більше від показників висот до пікіровки рослин, та на 40% більше за показники висот отриманих з контейнером об'ємом 0,3 літри.

Для об'єктивної оцінки впливу об'ємів контейнера на ріст сіянців *Catalpa* було проведено аналіз радіального приросту двічі за вегетаційний період а саме на весні та восени.

Аналіз отриманих даних свідчить, що амплітуда коливання приростів по діаметру у дослідних рослин в всіх варіантах досліді зростала зі зростанням об'єму контейнера.

Позитивний вплив збільшення контейнеру при вирощуванні *Catalpa* досить добре прослідковується вже у варіанті із застосуванням контейнера об'ємом 0,5 л. В цьому варіанті в кінці вегетаційного сезону діаметр кореневої шийки рослин становив 7,8 см, і був вище від контрольної посадки (діаметр кореневої шийки на контролі – 5,0 см), різниця в отриманих даних в кінці вегетації становила 56% у відносних одиницях.

При порівнянні показників діаметру кореневої шийки отриманих на початку та в осінній період а саме наприкінці вегетації свідчать про більш високий приріст діаметрів, різниця між дослідними рослинами та контрольною посадкою становила 92,5%. Даний факт на думку авторів достатньо красномовно свідчить про доцільність використання більших контейнерів для вирощування *Catalpa bignonioides*.